

Faktablad

MSB Forskning

Publikationsnummer MSB2408 – september 2024

Lokal matförsörjning för ökad samhällsberedskap

Projektid: 1 juli 2023–30 juni 2025

Projektansvarig forskare: Fil. dr. Emelie Pilfod-Larsson, institutionen för humaniora och samhällsvetenskap, Mittuniversitetet, emelie.pilfod-larsson@miun.se

Hur kan initiativ för lokal matförsörjning bidra till ökad samhällsberedskap?

En tilltagande osäkerhet i världen har blottlagt sårbarheter i svensk samhällsberedskap, däribland en låg grad av nationell och lokal självförsörjning av livsmedel. För att säkerställa mat tillgång i händelse av kris så krävs ökad kunskap om vilka möjligheter som finns i småskaliga lokala initiativ för lokal matförsörjning.

De senaste åren har vi sett hur kriser i vår omvärld, såsom coronapandemin, Rysslands invasion av Ukraina och miljökatastrofer, kan få en direkt påverkan på tillgången på mat. Sverige har de senaste decennierna investerat i en marknadsanpassad livsmedelsproduktion vilket minskat livsmedelsberedskapen (Eriksson 2018), men det finns nu en politisk ambition om att öka självförsörjningen av livsmedel på både nationell och lokal nivå (Eriksson m fl 2020). En stegrande inflation av bland annat livsmedel, där matpriserna under 2022 ökade med 9 % (SCB 2022), har varit ett ytterligare incitament för ökad nationell självförsörjning genom lokal matproduktion.

Kontakta oss:
Tel: 0771-240 240
registrator@msb.se
www.msb.se

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

Syftet med projektet är att studera initiativ för lokal matförsörjning i tre svenska län med olika geografiska förutsättningar och utmaningar – Skåne, Södermanland och Västernorrland – med fokus på samverkan inom initiativ och mellan lokala aktörer. Initiativen som studeras inom ramen för projektet är både ideella och kommersiella, men har gemensamt att de har en kollektiv dimension där samverkan och relationer betonas. Samtliga initiativ har grönsaksodling som huvudsaklig inriktning i sitt engagemang för ökad matförsörjning.

En (n)etnografisk ansats tillämpas inom projektet (Kozinets 2019), vilket innebär att fältstudier bedrivs både på de digitala plattformar och på de fysiska platser där odling och annan aktivitet inom initiativen äger rum. Materialet som analyseras kommer att bestå av såväl intervjuer med initiativtagare och engagerade, och textutdrag från digitala plattformar. Projektet har ett särskilt fokus på hur samverkan inom lokala matförsörjningsinitiativ kan förstås i relation till plats, klass och genus.

Målet med projektet är att bidra med forskning som kan ligga till grund för konkreta åtgärder för ökad matsäkerhet i Sverige. Resultaten som projektet genererar väntas leda till fler initiativ för lokal matförsörjning och underlätta samverkan och infrastruktur kring befintliga initiativ. Detta kan i förlängningen leda till att påskynda och effektivisera övergången mot en högre grad av lokal matförsörjning i Sverige, vilket också stärker graden av nationell självförsörjning.

Referenser

Eriksson, C. (2018). Livsmedelsproduktion ur ett beredskapsperspektiv. Sårbarheter och lösningar för ökad resiliens. *Myndigheten för samhällsskydd och beredskap*.

Eriksson, C., Fischer, K., & Ulfbecker, E. (2020). Technovisions for food security as Sweden restores its civil defence. *Science, Technology and Society*, 25(1), 106–123.

Kozinets, R.V. (2019). *Netnography: The essential guide to qualitative social media research*. Sage.

SCB (2022) Matpriser stiger lika fort som på 1980-talet.
Länk: [Matpriser stiger lika kraftigt som på 1980-talet \(scb.se\)](https://www.scb.se/pressmeddelanden/2022/02/20220225-matpriser-stiger-lika-kraftigt-som-pa-1980-talet)
[Hämtat 220925].